

บทที่ 4

ผลการศึกษา

โรงงานอุตสาหกรรมทุกแห่งต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในทางปฏิบัติ ระดับการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานแต่ละแห่งไม่เท่ากัน ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งแรงกระตุ้น ส่งเสริมหรือแรงผลักดัน งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานอุตสาหกรรมนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยในการศึกษาได้ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพอธิบายผลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็นการวิจัยเอกสาร และการวิจัยสนาม พร้อมทั้งศึกษาความเข้าใจและการยอมรับต่อการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจงและแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการ ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมเป็นกรณีศึกษา จากนิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท ตำบลตาสีห์ จังหวัดระยอง และนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท ตำบลเขาคันทรง จังหวัดระยอง ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงนิคมอุตสาหกรรมในรัศมี 1 กิโลเมตร ได้แก่ ตำบล-เขาคันทรง ตำบลตาสีห์ ส่วนหน่วยงานอนุญาต คือ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการอื่น ๆ เช่น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม [สผ.] ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด [ทสจ.] เป็นต้น

นิคมอุตสาหกรรม

นิคมอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรณีศึกษา มาจากนิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท ตำบลตาสีทรี จังหวัดระยอง และนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท ตำบลเขาคันทรง จังหวัดระยอง โดยเริ่มแรกผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนิคมอุตสาหกรรมที่จะศึกษาก่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท (ระยอง) มีพื้นที่ทั้งหมด 11,603 ไร่ โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้ามาดำเนินการภายในนิคมฯ 198 โรงงาน แบ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม 8,573 ไร่ พื้นที่พาณิชยกรรม 131 ไร่ พื้นที่พักอาศัย 75 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภค 1,639 ไร่ และพื้นที่สีเขียวและแนวกันชน 1,185 ไร่ เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นเพื่อรองรับอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตและประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมผลิตโลหะเครื่องจักร อุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารและบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอ-เส้นใย-ผ้า อุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมสนับสนุนการผลิต นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท (ระยอง) ถือเป็นจุดกำเนิดของสมญานาม “คิทรอยท์แห่งตะวันออก” ของประเทศไทย โดยจัดเป็นศูนย์รวมที่ตั้งของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นฟอร์ด-มาสด้า เจนเนอรัล มอเตอร์ส ที่กล่าวได้ว่าเป็นโรงงานผลิตรถยนต์ที่ชื่อเสียงระดับโลก นอกเหนือจากนี้ยังมีโรงงานการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของโลกและกลุ่มบริษัทโตโยต้า 25 บริษัท ก็มารวมตัวกันที่นิคมอุตสาหกรรมแห่งนี้เช่นกัน โดยรวมมีบริษัทชิ้นส่วนรถยนต์ราว 120 บริษัทจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

2. นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท มีพื้นที่ทั้งหมด 9,500 ไร่ โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้ามาดำเนินการภายในนิคมฯ 26 โรงงาน แบ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม 7,619.35 ไร่ พื้นที่พาณิชยกรรม/พื้นที่พักอาศัย 160.60 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภค 770.05 ไร่ และพื้นที่สีเขียวและแนวกันชน 950.00 ไร่

เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ขยายมาจากนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียล-เอสเตท (ระยอง) โดยพื้นที่ทั้ง 2 นิคมอุตสาหกรรมมีพื้นที่รวมกัน 21,103 ไร่

นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท แต่เดิมชื่อนิคมอุตสาหกรรมไทย-สิงคโปร์ 21 (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น นิคมอุตสาหกรรมที-เอส 21) ซึ่งเดิมเกิดขึ้นจากแนวคิดจะร่วมลงทุนและพัฒนาโดยกลุ่มนักลงทุนชาวไทยและชาวสิงคโปร์ ต่อมาบริษัท เหมราช พัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือฯ ซึ่งเป็นผู้พัฒนาและบริหารจัดการนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด (ระยอง) มีแนวคิดที่จะเข้ามาพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมดังกล่าวและเปลี่ยนชื่อเป็นนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท ภายใต้การบริหารจัดการของบริษัท เหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท จำกัด ซึ่งยังคงเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด อินดัสเตรียลเอสเตท (ระยอง) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะและประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมผลิตวัสดุก่อสร้าง อุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ อุตสาหกรรมผลิตเคมีภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี เครื่องจักรและอุปกรณ์ อุตสาหกรรมผลิตยา เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารและบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม อุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมสนับสนุนการผลิต

ผลจากการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจง

การระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจง มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง โดยฟังกลุ่มพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการวิจัยที่ต้องการคำตอบ มาบันทึกข้อมูลทั้งจากการตอบแบบสอบถาม และการระดมสมอง รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากนั้นนำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผล ในทางด้านวิศวกรรม และทางกฎหมายที่มีผลต่อการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของโรงงาน อุตสาหกรรม เช่น ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมาย ค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด มุลเหตุจากตัวบุคคล ตลอดจนผู้ประกอบการหรือโรงงาน เป็นต้น

จากการศึกษาในการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจงพบว่า พื้นที่อุตสาหกรรมกับพื้นที่อยู่อาศัยโดยรอบนอกเขตพื้นที่อุตสาหกรรมเกิดความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านความเจริญของพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ถนน และน้ำประปา ประชาชนที่อาศัยโดยรอบพื้นที่โรงงานจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันมากกว่าพื้นที่รอบนอก เนื่องจากความเจริญจะเกิดขึ้นพร้อมกับโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งถ้าหากสามารถลดช่องว่างเหล่านี้ได้ก็จะส่งผลให้ประชาชนที่อยู่รอบนอกหรือห่างไกลจากนิคมอุตสาหกรรมจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และความเจริญเกิดขึ้นโดยรอบ ไม่ใช่เฉพาะเขตพื้นที่อุตสาหกรรมเท่านั้น

นอกจากนี้ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบโรงงาน รับทราบข้อมูลจากโรงงานอุตสาหกรรมน้อย โดยประชาชนผู้เข้าร่วมบางท่านให้ข้อสังเกตว่าถ้าโรงงานมีการปิดบังข้อมูลของโรงงานต่อประชาชนจะเป็นปัญหา เนื่องจากประชาชนจะทราบข้อมูลของโครงการเอง แต่จะทราบเมื่อปัญหาเหล่านั้นส่งผลกระทบต่อประชาชนแล้ว เช่น การรั่วไหลของมลพิษ ประชาชนจะทราบเมื่อได้กลิ่นจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งในความเป็นจริงโรงงานอุตสาหกรรมในปัจจุบันที่เข้าข่ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงนาม เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2552 โดยโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวต้องมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการทำนายหรือคาดการณ์ผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบที่อาจเกิดขึ้นของโครงการ พร้อมทั้งเสนอวิธีการควบคุมดูแลและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม หรือผลตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือชาวบ้านยังได้รับมลพิษจากโรงงานและสารเคมีที่รั่วไหล ซึ่งชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงโรงงานจะได้รับผลกระทบเป็นอันดับต้น ๆ นอกจากนี้ หลังจากเกิดปัญหาขึ้นมาแล้วนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกลับเกิดอย่างต่อเนื่องโดยไม่ได้รับการแก้ไขที่ถูกต้อง โดยผู้เข้าร่วมต่างให้ความสนใจในด้านควันที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม นำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นไม่ไว้ใจ ไม่ยอมรับของประชาชนต่อโรงงานอุตสาหกรรม การเข้าถึงชุมชนหรือผู้มี-

ส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ต่อสาธารณะถือเป็นการแสดงความจริงใจ จึงไม่ใช่เพียงแค่ทำแบบฉาบฉวย เช่น บริจาคแล้วเข้าใจว่าตนเองได้ทำ CSR แล้ว ส่วนข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร็วและเป็นรูปธรรม มีส่วนจากการที่ภาครัฐไม่ได้เข้ามากำกับดูแลอย่างจริงจัง เนื่องจากหน่วยงานราชการที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน และแต่ละหน่วยงานก็ต้องปฏิบัติตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของกฎหมายของตนเอง การประสานงานของหน่วยงานเมื่อเกิดข้อร้องเรียนจึงไม่คล่องตัว และไม่รวดเร็วเท่าที่ควร ทำให้เหมือนกับไม่มีหน่วยงานใดลงมาแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ดังนั้น หากภาครัฐขาดการดูแลอย่างจริงจัง จะส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมพากันไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับอำนาจ วงศ์บัณฑิต (2550) ที่กล่าวว่าเมื่อใดที่มีประชาชนจำนวนมากฝ่าฝืนกฎหมายและประชาชนเหล่านั้นสามารถรวมตัวได้อย่างเข้มแข็งแล้ว เจ้าหน้าที่ของทางราชการมักไม่ยินยอมบังคับใช้กฎหมายนั้นอย่างเคร่งครัด โดยมักใช้การเจรจาหรือการประนีประนอมเป็นหลักสำคัญ และหากเป็นกรณีที่ทำผิดกฎหมายเป็นประชาชนผู้ยากจนแล้ว ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมืองผู้กำหนดนโยบายมักคิดว่าตนมีความชอบธรรมที่จะไม่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว และประชาชนจำนวนไม่น้อยก็มีแนวโน้มที่เห็นคล้อยตามความคิดเห็นดังกล่าว ดังนั้น ภาครัฐควรมีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวในกฎหมาย สำหรับผู้ที่ไม่เคยปฏิบัติตามกฎหมายจะได้เริ่มหันมาให้ความสนใจในการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจัง

บุคลากรภายในโรงงาน เป็นส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายขึ้นได้ ซึ่งอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของโรงงานที่จะต้องให้ความสนใจในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากหากผู้บริหารยังให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของทางโรงงานน้อย ก็จะทำให้พนักงานภายในโรงงานไม่ใส่ใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายเช่นกัน ดังนั้น ควรมีการสร้าง ความเข้าใจและการยอมรับในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงาน เพื่อที่ผู้บริหารของโรงงานอุตสาหกรรมจะได้เป็นผู้นำและบังคับบัญชาให้พนักงานในองค์กรปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป อันดับต่อมาคือพนักงานภายในโรงงานซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนให้การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นไปอย่างราบรื่น โรงงานควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ถ้าโรงงานขาด

นโยบายที่ชัดเจน ขาดแรงจูงใจที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติตามกฎหมาย สิ่งแวดล้อมของโรงงาน ทำให้พนักงานไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น โรงงานอุตสาหกรรมควรมีการตั้งเป้าหมาย และกำหนดวิธีการในการควบคุมให้พนักงานปฏิบัติตามกฎหมาย พร้อมทั้งมีการติดตามผลของการปฏิบัติของพนักงานในโรงงาน แล้วจึงรวบรวมผลที่ได้มาประเมิน และวัดผลประจำปีของโรงงานต่อไป

นโยบาย และการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ Corporate Social Responsibility (CSR) ที่แตกต่างกันของแต่ละโรงงานเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้โรงงานที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม มักจะให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยบางโรงงานใส่ใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมน้อย เนื่องจากเข้าใจว่าหากมีปัญหาหรือข้อร้องเรียน ชาวบ้านจะไม่ทราบที่เกิดจากโรงงานไหน แต่ในขณะที่บางโรงงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงและมีธรรมาภิบาล (good governance) ทำให้ได้รับผลกระทบตามมามากมาย เนื่องจากชุมชนหรือผู้ร้องเรียนที่อยู่นอกนิคมอุตสาหกรรม อาจไม่ทราบแหล่งของปัญหาว่าเกิดจากโรงงานใด ดังนั้น การมีปัญหาเพียง 1 โรงงาน มักจะได้รับผลกระทบต่อเนื่องไปยังโรงงานข้างเคียงด้วย ความไว้วางใจและความต้องการให้มิโรงงานอุตสาหกรรมจึงเสื่อมถอยไป

ในปัจจุบัน โรงงานอุตสาหกรรมส่วนมากให้ความสนใจในระบบมาตรฐานสากล และเกณฑ์มาตรฐานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ว่าด้วยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมต่อสังคมมากขึ้น (CSR-DIW) ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างการยอมรับนับถือภายในสังคมต่อโรงงานอุตสาหกรรม และเพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมปัจจุบัน ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นปัจจัยให้โรงงานอุตสาหกรรมปฏิบัติตามกฎหมายเนื่องจาก โรงงานอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติตามระบบมาตรฐานสากล และ CSR-DIW ดังที่กล่าวไว้ในหลักการความรับผิดชอบต่อสังคม ข้อ 1 ที่กล่าวถึงหลักการปฏิบัติตามกฎหมาย โรงงานอุตสาหกรรมควรตั้งใจที่จะปฏิบัติตามกฎหมายทั้งในเชิงรุกและเชิงรับอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ครอบคลุมถึงการรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เป็นเรื่องส่วนตัวของสมาชิกของโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ในขั้นเริ่มแรกของโรงงานอุตสาหกรรม มักเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้โรงงานมีการปฏิบัติตามกฎหมายได้แก่ ขั้นตอนการขออนุญาตตั้ง โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้บริหารจะเป็น

ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลเอง ทั้งในการลงทุน และอำนาจการตัดสินใจที่มีอยู่มาก ส่งผลให้ปฏิบัติได้อย่างราบรื่น แต่หลังจากโรงงานอุตสาหกรรมได้รับใบอนุญาตแล้ว การปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมจะถูกมอบหมายให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทนฝ่ายบริหารด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMR) ต่อไป เมื่อเจ้าหน้าที่พบแนวโน้มที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้น การแก้ไข หรือป้องกัน มักล่าช้า เนื่องจากต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติของโรงงานเองก่อน จึงสามารถแก้ไขปัญหาต่อไป ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานจะเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ แต่ผลที่ปรากฏของการปฏิบัติตามกฎหมาย มิใช่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแต่ฝ่ายเดียว แต่อาจเป็นผลที่เกิดจากฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดซื้อ หรือฝ่ายผลิตสาธารณูปโภค เช่น

1. ฝ่ายผลิตเดินระบบไม่สม่ำเสมอ มีการรั่วไหล หกหล่นของสารเคมี ระบบบำบัดมลพิษขัดข้องหรือไฟตก
2. ฝ่ายจัดซื้อไม่ได้ซื้อสารเคมี หรือเชื้อเพลิงที่มีคุณภาพ แต่มีการปนเปื้อนหรือเป็นสารเคมีที่มีสารอันตรายสูงกว่า เพราะราคาถูกกว่า
3. ฝ่ายผลิตสาธารณูปโภค ไม่สามารถเดินระบบผลิตไอน้ำ ไฟฟ้า หรือพลังงานที่สม่ำเสมอ หรือเพียงพอที่จะไม่ให้ฝ่ายผลิตมีปัญหา หรือทำให้ระบบบำบัดมลพิษไม่สามารถทำงานได้

ดังนั้น ในการปฏิบัติตามกฎหมายจึงจำเป็นต้องพึ่งพาความร่วมมือของเจ้าหน้าที่จากหลาย ๆ ส่วน เพื่อให้เป็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติของพนักงาน เนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากภายนอกองค์กร ทั้งชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะไม่สามารถหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร แต่จะรับรู้และตัดสินใจเชื่อว่า โรงงานมีปัญหา จึงเป็นการสะสมความไม่เชื่อมั่นที่มีต่อโรงงาน การที่โรงงานจะปฏิบัติตามกฎหมายแม้เป็นโรงงานที่ดี มีเทคโนโลยีขั้นสูง มีมาตรฐานการผลิตสูง และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมสูง มีการอบรมสร้างจิตสำนึกต่อพนักงานทุกระดับให้มีความรักองค์กร มีความห่วง ห่วงแทนต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียอาจจะไม่ยอมรับเนื่องจากขาดความเชื่อมั่น

โดยเหตุที่มีอิทธิพลจากประสบการณ์ตรงที่ผ่านมาในอดีต หรือเกิดจากการพูดคุยในสังคมของตนเอง สิรอร วิชชาวุธ (2549) กล่าวว่า เราจะรับรู้สิ่งที่เราเคยเห็น เคยได้ยิน เคยสัมผัส เคยได้กลิ่น หรือเคยลิ้มรสมาก่อนเร็วกว่าสิ่งที่เราไม่เคยประสบและจะตัดสินใจเรานั้นตามที่เคยเรียนรู้มา ผลดังกล่าวมีโอกาสทำให้โรงงานที่อู่แท่งที่จะดำเนินการตามกฎหมายได้ ดังนั้น ผู้บริหารของโรงงานจำเป็นต้องมีนโยบายที่แน่ชัด มีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ มีการทบทวนนโยบายของผู้บริหารในการที่จะให้องค์กรปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

โรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในปัญหาของโครงสร้างหลักของประเทศ ซึ่งก็คือกฎหมาย ส่วนของปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกระจายกันอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ มีจำนวนมาก และมีเพิ่มเติมเข้ามาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งไม่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเก่า ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมไม่ทราบว่าตนเองต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับไหน เกิดเป็นอุปสรรคต่อโรงงานอุตสาหกรรมในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ภาครัฐควรเข้ามาจัดระเบียบของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดหมวดหมู่ของกฎหมาย เพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดฝึกอบรม สัมมนา เพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน เพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมสามารถนำหลักการต่าง ๆ ไปใช้ในโรงงานเอง เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้แก่พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่อไป อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของภาครัฐเองจะได้มั่นใจว่าตนปฏิบัติตามขอบอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายนั้นกำหนดครบถ้วนหรือไม่เพียงใด เพื่อลดช่องว่างและที่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในหลายกรณีได้รับการแก้ไข สำหรับความเข้มของกฎหมาย ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมปฏิบัติตามกฎหมายได้ไม่ครบถ้วน ดังนั้น โรงงานอุตสาหกรรมน่าจะมีฝ่ายกฎหมาย เพื่อจัดการติดต่อกับทางราชการ ซึ่งจะทำให้โรงงานอุตสาหกรรมทราบว่าตนเองจะต้องปฏิบัติตามอย่างไร นอกจากนี้ โรงงานควรรนำระบบควบคุมภายในมาใช้ คือ โรงงานจะต้องกำหนดความเสี่ยง อาจจะเป็นตามกฎหมายหรือเกินจากกฎหมายก็ได้ และจะต้องมีการบริหารความเสี่ยง โดยการกำหนดว่า โรงงานอุตสาหกรรมจะต้องทำอะไรบ้าง จะควบคุมความเสี่ยงได้หรือไม่ และถ้าไม่ได้โรงงาน

อุตสาหกรรมมีวิธีการแก้ปัญหานั้นอย่างไร เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างครบถ้วน ปัจจัยที่เกิดจากกฎหมายมีหลายหน่วยงาน

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยในด้านจิตวิทยาอุตสาหกรรมเป็นสาเหตุสำคัญอีกกรณีหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมของตัวบุคคลเองและกลุ่มคน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมที่แตกต่างกันของพนักงานจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงผลการปฏิบัติของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีการรับรู้ การยอมรับที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดการรับรู้ที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิจิตรา เงินแพทย์ (2543) ที่กล่าวว่า ระดับการศึกษาและอายุทำให้เกิดความแตกต่างในด้านความรู้ บุคคลที่มีภูมิปัญญาที่แตกต่างกัน จะทำให้เกิดการยอมรับที่ต่างกัน อีกทั้งความคิดเห็นของกลุ่มคนส่วนมาก มักจะมีผลต่อการแสดงออกและการปฏิบัติของแต่ละบุคคลไป เพื่อให้ตนสามารถอยู่ได้ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสิริอร วิชชาวุธ (2549) ที่กล่าวว่า กลุ่มบุคคลมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล กลุ่มคิด (group think) จะผลักดันให้บุคคลคิดคล้อยตามได้ ฉะนั้น ในสถานการณ์ที่คลุมเครือ บุคคลจะมีโอกาสรับรู้สิ่งเร้าตามกลุ่มทั้ง ๆ ที่กลุ่มอาจรับรู้ผิดไปจากที่เป็นจริง เหตุการณ์คล้อยตาม “กระแส” จึงเกิดขึ้นด้วยการเห็นคล้อยตามกลุ่มนี้เอง

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็น โดยแบบสอบถาม ซึ่งจะใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองจากการศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อสร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงสาระสำคัญของ การวิจัยนี้ โดยแบบสอบถามจะใช้เป็นข้อมูลเสริมเพิ่มเติมจากการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจง (focus group)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลของแบบสอบถามทั้งหมด โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการหาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละต่อไป

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยมีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งหมด 133 คน ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป

ส่วนที่ 3 สภาพปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับในปัจจุบัน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และสาเหตุที่ทำให้โรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลจากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ อาทิ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	44	33.1
หญิง	89	66.9
รวม	133	100.0
2. อายุ		
20-30 ปี	22	16.5
31-40 ปี	49	36.8
41-50 ปี	20	15.1
51-60 ปี	32	24.1
มากกว่า 60 ปี	10	7.5
รวม	133	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	48	36.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	5.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	43	32.3
ระดับอนุปริญญา/ปวส.	6	4.5
ปริญญาตรี	27	20.3
อื่น ๆ	2	1.5
รวม	133	100.0
4. การประกอบอาชีพ		
เกษตรกร	17	12.8
ลูกจ้างเอกชน	1	0.8
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	6.0
ค้าขาย	22	16.5
นักศึกษา	1	0.8
รับจ้างทั่วไป	30	22.6
รับจ้างในโรงงาน	51	38.3
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3	2.2
รวม	133	100.0
5. ภูมิลำเนา		
เกิดที่นี่	84	63.2
ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	49	36.8
รวม	133	100.0
5.1 เมื่อพิจารณาระยะเวลาตั้งรกราก		
เฉพาะผู้ที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น		
1-5 ปี	19	38.8
6-10 ปี	17	34.7
11-15 ปี	7	14.3
16-20 ปี	6	12.2

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รวม	49	100.0
5.2 สาเหตุการย้ายภูมิลำเนา		
แต่งงานกับคนในพื้นที่	2	4.1
ติดตามครอบครัวมา	8	16.3
มาประกอบอาชีพ	34	69.4
มาหาที่อยู่ใหม่	5	10.2
รวม	49	100.0
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-3 คน	53	39.8
4-6 คน	73	54.9
7-9 คน	5	3.8
10 คนขึ้นไป	2	1.5
รวม	133	100.0

จากตาราง 1 ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 133 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 และเพศชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมา ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 อายุ 20-30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 อายุ 41-50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 อายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และ อายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า ระดับประถมศึกษาจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และระดับอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

การประกอบอาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างในโรงงาน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 อาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 อาชีพค้าขายจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 อาชีพเกษตรกรจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 อาชีพลูกจ้างเอกชนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และอาชีพนักศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ภูมิลำเนาของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์มีภูมิลำเนาอยู่ในสถานที่ที่ให้การสัมภาษณ์จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 และผู้ให้สัมภาษณ์ที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น และเมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาที่ผู้ให้สัมภาษณ์ย้ายมาที่อื่นพบว่า ผู้ที่ย้ายมาจากที่อื่นที่เข้ามาตั้งรกรากอยู่ในพื้นที่ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาระยะเวลา 1-5 ปี มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาระยะเวลา 6-10 ปี มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 ระยะเวลา 11-15 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และระยะเวลา 16-20 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ตามลำดับ

สาเหตุของการย้ายภูมิลำเนาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มาประกอบอาชีพ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมาคือ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ติดตามครอบครัวมา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มาหาที่อยู่ใหม่จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และผู้ให้สัมภาษณ์ที่แต่งงานกับคนในพื้นที่จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า ครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิก 4-6 คน มีจำนวน 73 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมาคือ จำนวนสมาชิก 1-3 คน มีจำนวน 53 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.8 จำนวนสมาชิก 7-9 คน มีจำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป มีจำนวน 2 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป

ผลจากการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยพิจารณาใน 2 ด้าน คือ ด้านสภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และด้านสุขภาพอนามัย ดังแสดงในตาราง 2 จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ระดับของความพึงพอใจจากค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3.50-4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2.50-3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.50-2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ไม่พึงพอใจ

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจต่อชีวิตความเป็นอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจอยู่ที่ 4.62 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 แสดงว่า มีความพึงพอใจมาก ส่วนด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 แสดงว่า มีความพึงพอใจมากเช่นกัน ซึ่งสามารถสนับสนุนผลของการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจงที่ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าพื้นที่อุตสาหกรรมมีความเจริญของพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ถนน น้ำประปา มากกว่าพื้นที่อยู่อาศัยรอบนอก ประชาชนที่อาศัยโดยรอบพื้นที่โรงงานจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันมากกว่าพื้นที่รอบนอก เนื่องจากความเจริญจะเกิดขึ้นพร้อมกับโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 2

ความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)				รวม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	มาก	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	น้อย		
1. สภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน						
1.1 การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนในชุมชน (ร้อยละ)	29 (21.8)	35 (26.3)	54 (40.6)	15 (11.3)	0 (0.0)	133 (100.0)
1.2 สภาพแวดล้อมในชุมชน (ร้อยละ)	117 (88.0)	13 (9.8)	3 (2.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0)
1.3 การคมนาคม (ร้อยละ)	121 (91.0)	7 (5.3)	4 (3.0)	1 (0.7)	0 (0.0)	133 (100.0)
1.4 ไฟฟ้า (ร้อยละ)	117 (88.0)	15 (11.3)	1 (0.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0)
1.5 น้ำประปา (ร้อยละ)	103 (77.4)	19 (14.3)	4 (3.0)	7 (5.3)	0 (0.0)	133 (100.0)
1.6 ระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม (ร้อยละ)	122 (91.7)	10 (7.5)	1 (0.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0)

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	มาก	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	น้อย	ไม่พึงพอใจ	
1.7 สถานศึกษา (ร้อยละ)	126 (94.7)	6 (4.5)	1 (0.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.94
1.8 สนามกีฬาและสถานที่ออกกำลังกาย (ร้อยละ)	123 (92.5)	9 (6.8)	1 (0.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.92
1.9 รายได้จากการประกอบอาชีพ (ร้อยละ)	56 (42.1)	57 (42.9)	19 (14.3)	1 (0.7)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.26
1.10 การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมต่อการประกอบอาชีพ (ร้อยละ)	67 (50.4)	49 (36.8)	17 (12.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.38
1.11 การดูแลจากหน่วยงานราชการ (ร้อยละ)	124 (93.2)	8 (6.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.92
1.12 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ร้อยละ)	28 (21.1)	70 (52.6)	29 (21.8)	6 (4.5)	0 (0.0)	133 (100.0) 3.90
รวมด้านสภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน						4.59

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	มาก	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	น้อย	ไม่พึงพอใจ	
2. สุขภาพอนามัย (ร้อยละ)						
2.1 คุณภาพน้ำดื่ม-น้ำใช้ (ร้อยละ)	95 (71.4)	30 (22.6)	8 (6.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.65
2.2 การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน (ร้อยละ)	94 (70.7)	31 (23.3)	8 (6.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.65
2.3 จำนวนสถานพยาบาลในชุมชน (ร้อยละ)	91 (68.4)	35 (26.3)	7 (5.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.63
2.4 คุณภาพของสถานพยาบาลในชุมชน (ร้อยละ)	91 (68.4)	35 (26.3)	7 (5.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.63
2.5 การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุข (ร้อยละ)	92 (69.1)	34 (25.6)	7 (5.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.64
2.6 สวัสดิการรักษายาพยาบาล/หลักประกันสุขภาพ (ร้อยละ)	92 (69.2)	35 (24.1)	8 (6.0)	1 (0.7)	0 (0.0)	133 (100.0) 4.71

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	มาก	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	น้อย	ไม่พึงพอใจ	
2.7 จำนวนหรือความเพียงพอของบุคลากรทางการแพทย์ ในสถานพยาบาล (ร้อยละ)	93 (69.9)	31 (23.3)	8 (6.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	4.62 (100.0)
รวมด้านสุขภาพอนามัย (ร้อยละ)						4.65
รวม (ร้อยละ)						4.62

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ ค่ากลางของข้อมูล เป็นค่าที่ได้จากการรวมกันของข้อมูลทุกตัวในชุดข้อมูลนั้น หารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนที่ 3 สภาพปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับในปัจจุบัน

ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับในปัจจุบัน ดังแสดงในตาราง 3 และวิธีการในการแจ้งเรื่องร้องเรียน รวมถึงผลการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน ดังแสดงในตาราง 4 จากนั้นนำมาวิเคราะห์ระดับของผลกระทบที่ได้รับจากค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

3.50-4.00	หมายถึง	ได้รับผลกระทบมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ได้รับผลกระทบปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ได้รับผลกระทบน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ไม่ได้รับผลกระทบ

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและผลกระทบที่ได้รับในด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับในปัจจุบันในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 แสดงว่า ได้รับผลกระทบน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาสูงที่สุดคือเรื่องฝุ่นละออง/เขม่าควันจากการจราจร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 แสดงว่า ได้รับผลกระทบน้อย รองลงมาคือ เรื่องเสียงดังจากการจราจร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 แสดงว่า ได้รับผลกระทบน้อย

เมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและผลกระทบที่ได้รับในด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับในปัจจุบันเฉพาะในด้านของโรงงานอุตสาหกรรมพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาสูงที่สุดคือเรื่องฝุ่นละออง/เขม่าควัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 แสดงว่า ได้รับผลกระทบน้อย ซึ่งสามารถสนับสนุนผลจากการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจงที่ผู้เข้าร่วมส่วนมากจะกล่าวถึงผลกระทบจากเรื่องฝุ่นละออง/เขม่าควันที่เกิดขึ้นจากปล่องของโรงงานอุตสาหกรรมโดยตรง คือเกิดขึ้นให้เห็นมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้ว โดยไม่ได้รับการแก้ไข ที่ถูกต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่น ไม่ไว้วางใจ ไม่ยอมรับของประชาชนต่อโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 3

สภาพปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับในปัจจุบัน

สภาพปัญหา	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	
1. ผู้คนละออง/เขม่าควัน						
1.1) การจราจร (ร้อยละ)	35 (26.3)	40 (30.1)	43 (32.3)	15 (11.3)	133 (100.0)	2.29
1.2) ชุมชน (ร้อยละ)	65 (48.9)	43 (32.3)	18 (13.5)	7 (5.3)	133 (100.0)	1.75
1.3) โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	78 (58.6)	32 (24.1)	17 (12.8)	6 (4.5)	133 (100.0)	1.63
2. เสียงดัง						
2.1) การจราจร (ร้อยละ)	50 (37.6)	38 (28.5)	40 (30.1)	5 (3.8)	133 (100.0)	2.00
2.2) ชุมชน (ร้อยละ)	77 (57.9)	43 (32.3)	12 (9.0)	1 (0.8)	133 (100.0)	1.53
2.3) โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	90 (67.7)	28 (21.1)	12 (9.0)	3 (2.2)	133 (100.0)	1.46

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพปัญหา	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	
3. น้ำเน่าเสีย						
3.1) ชุมชน (ร้อยละ)	104 (78.2)	20 (15.0)	2 (1.5)	7 (5.3)	133 (100.0)	1.34
3.2) โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	106 (79.7)	17 (12.8)	4 (3.0)	6 (4.5)	133 (100.0)	1.32
4. กลิ่นรบกวน						
4.1) ชุมชน (ร้อยละ)	96 (72.2)	28 (21.0)	7 (5.3)	2 (1.5)	133 (100.0)	1.36
4.2) โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	95 (71.4)	23 (17.3)	12 (9.0)	3 (2.3)	133 (100.0)	1.42
5. สารเคมี/กากของเสีย						
5.1) ชุมชน (ร้อยละ)	116 (87.2)	17 (12.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (100.0)	1.13
5.2) โรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	116 (87.2)	15 (11.2)	1 (0.8)	1 (0.8)	133 (100.0)	1.15

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพปัญหา	จำนวน (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	
6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลง	109	18	4	2	133
(ร้อยละ)	(82.0)	(13.5)	(3.0)	(1.5)	(100.0)
รวม					1.50

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ ค่ากลางของข้อมูล เป็นค่าที่ได้จากการรวมกันของข้อมูลทุกตัวในชุดข้อมูลนั้น หารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ตาราง 4

การแจ้งเรื่องร้องเรียนเมื่อได้รับผลกระทบ

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. การแจ้งเรื่องร้องเรียน ^{1/}		
1.1 ไม่มีการแจ้งไปยังหน่วยงานใด	93	69.9
1.2 แจ้งเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล	8	6.0
1.3 แจ้งผู้นำชุมชน	34	25.6
รวม	135	100.0
2. ผลการแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียน ^{2/}		
2.1 ได้รับการแก้ปัญหาเรียบร้อย	5	12.5
2.2 ยังไม่ได้รับการแก้ไข	2	5.0
2.3 ได้รับการแก้ไขบางส่วน แต่ยังไม่เรียบร้อย	33	82.5
รวม	40	100.0

หมายเหตุ: การสัมภาษณ์รายบุคคลในครั้งนี้มีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 133 คน

^{1/} เป็นข้อคำถามที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ดังนั้นจึงมีจำนวนในการตอบมากกว่าจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (> 133 คำตอบ)

^{2/} ผู้ที่เคยแจ้งเรื่องร้องเรียนมีจำนวน 40 คน ส่วนที่เหลืออีก 93 คนยังไม่เคยแจ้งเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานใด ๆ

จากตาราง 4 พบว่า การสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค และสังคมที่ได้รับนำมาซึ่งวิธีการในการแจ้งเรื่องร้องเรียนพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เมื่อได้รับผลกระทบดังกล่าวไม่มีการแจ้งไปยังหน่วยงานใดมีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมาคือ เมื่อได้รับผลกระทบดังกล่าวมีการแจ้งต่อผู้นำชุมชน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 และแจ้งเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

ผลการแก้ไขปัญหาคือเรื่องร้องเรียนพบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขบางส่วน แต่ยังไม่เรียบร้อย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมาคือ ได้รับการแก้ไขปัญหารีบร้อย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และไม่ได้รับการแก้ไข จำนวน 2 คน คิดเป็น

ร้อยละ 5.0

ผลของการสำรวจความคิดเห็นมีส่วนช่วยสนับสนุนผลจากการความคิดเห็นจากการระดมความคิดเห็นกลุ่มเจาะจง ที่ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดจากการที่ข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร็วและเป็นรูปธรรม มีส่วนจากการที่ภาครัฐไม่ได้เข้ามากำกับดูแลอย่างจริงจัง เนื่องจาก หน่วยงานราชการที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน และแต่ละหน่วยงานก็ต้องปฏิบัติตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของกฎหมายของตนเอง การประสานงานของหน่วยงานเมื่อเกิดข้อร้องเรียนจึงไม่คล่องตัว และไม่รวดเร็วเท่าที่ควร ทำให้เหมือนกับไม่มีหน่วยงานใดลงมาแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ดังนั้น หากภาครัฐขาดการดูแลอย่างจริงจัง จะส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมพากันไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เมื่อได้รับผลกระทบดังกล่าวจะไม่มีการแจ้งไปยังหน่วยงานใด

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย สาเหตุในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานเพื่อนำมาวิเคราะห์หาปัจจัยในการปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป โดยนำมาวิเคราะห์ระดับของความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3.50-4.49	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2.50-3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.50-2.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม ดังแสดงในตาราง 5 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายในระดับปานกลาง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ระดับการปฏิบัติน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับของการปฏิบัติน้อย

ความคิดเห็นที่ว่า “พนักงานในโรงงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พนักงานในโรงงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายในระดับปานกลาง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ระดับการปฏิบัติน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่ว่า “ผู้บริหารของโรงงานให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงาน” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารของโรงงานให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานในระดับปานกลาง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ระดับการปฏิบัติน้อย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับของการปฏิบัติน้อย

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนในระดับปานกลาง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ระดับน้อย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และระดับมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับของการปฏิบัติน้อย

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานมีการใช้ทรัพยากร (เช่น น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน และ วัตถุดิบ) ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงาน มีการใช้ทรัพยากร (เช่น น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน และวัตถุดิบ) ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าในระดับ ปานกลาง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ระดับการปฏิบัติน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และระดับการปฏิบัติน้อย-ที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับของการปฏิบัติน้อย

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานมีกิจกรรมร่วมกับชุมชน” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในระดับปานกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ระดับการปฏิบัติน้อย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ระดับ การปฏิบัติมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็น อยู่ในระดับไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริงในระดับปานกลางและ ไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ ระดับการปฏิบัติน้อย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็น อยู่ในระดับไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานมีการชี้แจงข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงงานให้ชุมชน ทราบ” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานมีการชี้แจงข่าวสาร ต่าง ๆ ภายในโรงงานในชุมชนทราบในระดับปานกลาง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจต่อการปฏิบัติ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ระดับ การปฏิบัติน้อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 โดย

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานมีบทลงโทษสำหรับพนักงานของโรงงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานมีบทลงโทษสำหรับพนักงานของโรงงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในระดับปานกลาง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 ระดับน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 และระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่ว่า “โรงงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย” พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายในระดับปานกลาง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมาคือ ระดับไม่แน่ใจ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระดับน้อย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และระดับมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 แสดงว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของโรงงานอุตสาหกรรมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากับ 2.55 แสดงว่า ไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาสูงที่สุดคือ เรื่อง โรงงานเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 แสดงว่า ไม่แน่ใจต่อระดับของการปฏิบัติ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เรื่องผู้บริหารของโรงงานให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 แสดงว่า มีระดับของการปฏิบัติต่ำ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

ความคิดเห็น	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	มาก	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	น้อย	น้อยที่สุด	
1. โรงงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย (ร้อยละ)	9 (6.8)	80 (60.2)	25 (18.8)	19 (14.2)	0 (0.0)	2.41 (100.0)
2. พนักงานในโรงงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย (ร้อยละ)	6 (4.5)	74 (55.6)	29 (21.8)	24 (18.1)	0 (0.0)	2.53 (100.0)
3. ผู้บริหารของโรงงานให้ความสนใจในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงาน (ร้อยละ)	7 (5.3)	85 (63.9)	23 (17.3)	18 (13.5)	0 (0.0)	2.39 (100.0)
4. โรงงานมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน (ร้อยละ)	8 (6.0)	75 (56.4)	29 (21.8)	21 (15.8)	0 (0.0)	2.47 (100.0)
5. โรงงานมีการใช้ทรัพยากร (เช่น น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน วัสดุดิบ) ที่มีอย่างคุ้มค่า (ร้อยละ)	11 (8.2)	73 (54.9)	29 (21.8)	19 (14.3)	1 (0.8)	2.44 (100.0)
6. โรงงานมีกิจกรรมร่วมกับชุมชน (ร้อยละ)	6 (4.5)	64 (48.1)	36 (27.1)	25 (18.8)	2 (1.5)	2.65 (100.0)
7. โรงงานเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง (ร้อยละ)	3 (2.3)	50 (37.6)	50 (37.6)	30 (22.5)	0 (0)	2.80 (100.0)

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
	มาก	ปานกลาง	ไม่แน่ใจ	น้อย	น้อยที่สุด	
8. หน่วยงานมีการชี้แจงข่าวสารต่างๆ ภายในโรงงานให้ชุมชนทราบ (ร้อยละ)	3 (2.3)	74 (55.6)	32 (24.0)	23 (17.3)	1 (0.8)	2.59
9. โรงงานมีบุคลากรสำหรับพนักงานของโรงงานที่ไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมาย (ร้อยละ)	4 (3.0)	71 (53.3)	30 (22.6)	28 (21.1)	0 (0)	2.62
10. โรงงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย (ร้อยละ)	5 (3.8)	73 (54.9)	28 (21.0)	27 (20.3)	0 (0)	2.58
รวม						2.55

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ ค่ากลางของข้อมูล เป็นค่าที่ได้จากการรวมกันของข้อมูลทุกตัวในชุดข้อมูลนั้นหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ตาราง 6

สาเหตุในการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงานอุตสาหกรรม

สาเหตุของการปฏิบัติตามกฎหมาย ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
1. นโยบายที่ชัดเจนของโรงงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย	27	20.5
2. นโยบายของบริษัทคู่ค้าในการปฏิบัติตามกฎหมาย	29	22.0
3. มาตรฐานที่บริษัทกำหนดให้ปฏิบัติ	76	57.6
4. บริษัทแม่ของโรงงานให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย	5	3.8
5. ความร่วมมือของพนักงานในโรงงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย	35	26.5
6. มีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	78	59.1
7. ความเคร่งครัดของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย	28	21.2
8. การตรวจสอบของชุมชนต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงาน	39	29.5
9. อนุรักษ์เรียน	74	56.1
10. มีแรงจูงใจหรือรางวัลให้ปฏิบัติ	2	1.5

หมายเหตุ: การสัมภาษณ์รายบุคคลในครั้งนี้มีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 133 คน

^{1/} เป็นข้อความที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ดังนั้นจึงมีจำนวนในการตอบมากกว่าจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (> 133

คำตอบ)

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นในด้านสาเหตุในการปฏิบัติตามกฎหมายของ
 โรงงาน จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อศึกษาถึงปัจจัยในการปฏิบัติตาม
 กฎหมายสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรม ดังแสดงในตาราง 6 พบว่า สาเหตุสำคัญ
 ที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายคือ บทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาคือ มาตรฐานที่บริษัทกำหนดให้ปฏิบัติ
 จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 ถูกร้องเรียน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1
 การตรวจสอบของชุมชนต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงาน จำนวน 39 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 29.5 ความร่วมมือของพนักงานในโรงงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 35
 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 นโยบายของบริษัทคู่ค้าในการปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 29
 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ความเคร่งครัดของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย จำนวน 28 คน
 คิดเป็นร้อยละ 21.2 นโยบายที่ชัดเจนของโรงงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 27
 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ความร่วมมือของพนักงานในโรงงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย
 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และมีแรงจูงใจหรือรางวัลให้ปฏิบัติ จำนวน 2 คน
 คิดเป็นร้อยละ 1.5